

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. בקולו טרוינט אטני, דרכון קונגו
2. פוטי ג'ודית קונדה דרכון קונגו
3. לופקווה אטני ( )
4. האגודה לזכויות האזרח בישראל
5. מוקד סיוע לעובדים זרים
6. רופאים לזכויות אדם

על דבר ב"כ עו"ד עודד פלר ואח'

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

רח' נחלת בנימין 75, תל-אביב

טלפון: 03-5608185; פקס: 03-5608165

העותרים

נ ג ד

1. שר הפנים

2. מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה

על ידי פרקליטות המדינה

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466422; פקס: 02-6467011

המשיבים

הודעת עדכון מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.11.13, ולהארכות המועד שניתנו לעניין זה, מתכבדים המשיבים להגיש הודעת עדכון מטעמם.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרים, כי יינתן לכל ילוד הנולד בישראל, ואשר אינו רשום במרשם האוכלוסין, ואינו זכאי להירשם על פי חוק במרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, [להלן: "חוק המרשם"] ובכלל זה העותרת 3, אישור על לידה בישראל, וזאת מעבר ל"הודעת לידת ת"י", הניתנת להורי ילוד כאמור, המונפקת מכח סעיף 6 לחוק המרשם

ואשר יכלול הן את פרטי מי שמצהירים כי הינם אביו ואמו, והן את שם משפחתו של הילוד, על פי בחירתם של המצהירים כי הם הוריו.

3. עמדת המשיבים באשר לסעדים המבוקשים בעתירה פורטה בתגובה המקדמית מטעמם, וכאמור בעמדה זו, לדרישה זו של העותרים, אין כל בסיס בחוק, הכל כמפורט שם.

4. במעמד הדיון שהתקיים ביום 24.11.13, הודיעו הצדדים כי "מבלי להכריע בשאלה האם ההודעה על לידת חי, המונפקת על פי סעיף 6 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, כנוסחה היום היא תעודה ציבורית בת אימות, מתחייבת המדינה לפעול לעשיית השינויים הנדרשים – ככל שנדרשים שינויים – שיחפכו את ההודעה על לידת חי לפי סעיף 6 לתעודה ציבורית".

5. תעודה ציבורית מוגדרת בסעיף 29 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 כך:

"תעודה ציבורית" - תעודה של אחד הגופים המנויים להלן שהיא מעשה חקיקה, שיפוט או ביצוע, או רשומה של מעשה כאמור, או שהיא חלק מן הרשומות הרשמיות של אחד הגופים המנויים להלן, ובכלל זה תעודה המוחזקת כרשומה, בין שנעשתה בדרך רשמית ובין בדרך אחרת; ואלה הגופים:

(1) - מדינת ישראל או הרשות הריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל;

(2) משרדי הממשלה, רשות מקומית, בית משפט, בית דין, גוף אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית, נוטריון או כל גוף רשמי אחר של ישראל או של שטח ארץ שמחוץ לישראל (להלן מוסדות);

(3) עובד המדינה, עובד רשות ריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל או עובד מוסד (להלן - פקיד)."

6. בעקבות הדיון, ערך משרד הפנים עבודת מטה, בתיאום עם משרד הבריאות ומשרד החוץ. במסגרת זו, נבחנו טענות העותרים כפי שהועלו בהתכתבות בין הצדדים במהלך תקופה זו.

7. להלן נפרט את השינויים שהוחלט לערוך להודעת לידת החי, ואופן מסירתה לידי הורי הילוד, נתינים זרים שאינם זכאים להירשם במרשם האוכלוסין בישראל אשר יש בהם, לדעת המשיבים, להסיר כל ספק, ככל שהיה קיים, באשר להיות ההודעה תעודה ציבורית.

8. כאמור בתגובה המקדמית לעתירה, אישה היולדת במוסד רפואי במדינת ישראל, מקבלת במוסד הרפואי בו ילדה, הודעה על לידת חי, הכוללת את הפרטים המנויים בטופס שנקבע בתקנות מרשם האוכלוסין (פרטי רישום נוספים בהודעת לידה או פטירה), התשל"ב-1972 (להלן: "הודעה על לידת חי").

9. טופס הודעת לידת החי ממולא על ידי פקיד בית החולים, בהתאם לחוק ולפי הנחיות משרד הפנים ומשרד הבריאות. לטופס מוצמדים עותקים פחמיים. הטופס העליון, עליו רושם פקיד בית החולים, נמסר למשרד הפנים כהודעה, בהתאם לסעיף 6 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965. לגבי העותקים הפחמיים, אחד נמסר לידי ההורים, ואחד נותר בבית החולים.
10. יוער, כי בשים לב לטענת העותרים לפיה לעיתים העותק שנמסר לידי ההורים אינו קריא, הוחלט לשנות את סדר העותקים של הטופס, כך שהעותק המקורי, דהיינו, העמוד העליון עליו רושם פקיד בית החולים, יימסר לידי ההורים.
11. לאחר מכן, ככל שרצונם בכך, יגשו ההורים ללשכת רשות האוכלוסין על מנת לקבל את חתימתו של פקיד הרשות על טופס ההודעה על לידת חי.
12. למען הסר ספק, פרטי ילוד שנולד להורים שאינם אזרחי או תושבי ישראל, אינם נרשמים במרשם האוכלוסין וחתימת פקיד רשות האוכלוסין ניתנת ביחס לעצם קבלת ההודעה אודות לידת החי, בהתאם להוראות החוק כאמור, בלבד, ואין בה כדי להקנות לילוד, או להוריו כל סטטוס על פי חוק מרשם האוכלוסין.
13. לפיכך, הודעת לידת החי אשר תהיה בידי ההורים תישא שתי חתימות רלוונטיות: חתימת פקיד בית החולים בליווי חותמת בית החולים, וחתימה וחתימת מטעם פקיד בלשכת רשות האוכלוסין המאשרות כי ההודעה על לידת החי התקבלה בלשכת רשות האוכלוסין.
14. משרד החוץ אישר כי ניתן יהיה לקבל אישור אפוסטיל בהתאם להוראות האמנה המבטלת את דרישת האימות לתעודות חוץ ציבוריות, 1961, ביחס להודעה כאמור שנושאת חתימה וחתימת של פקיד רשות האוכלוסין. יוער, כי בהתאם לתקנות לביצוע אמנת האג (ביטול אימות מסמכי חוץ ציבוריים), תשל"ז-1977, הסמכות ליתן חותמת אפוסטיל מוגבלת ל"מסמך ציבורי" אשר מוגדר בתקנה 1 כ"תעודה ציבורית כמשמעותה בפקודה, וכן תעודה מאת מזכיר בית משפט (greffier) או מאת מוציא לפועל (huissier de justice) ותעודות נטריוניות".
15. לפיכך, תנאי לכך שמשרד החוץ ייתן את תעודת האפוסטיל הוא שעסקינן במסמך ציבורי כמשמעותו בסעיף 29 לפקודת הראיות שצוטט לעיל. חותמת האפוסטיל כלשעצמה ניתנת על גבי תעודה ציבורית והיא בפועל מאמתת את חתימתו של הפקיד המוסמך מטעם הרשות הציבורית, ואשר פרטיו ודוגמת חתימתו הועברו מראש למשרד החוץ או לרשם.
16. למען הסר ספק, משרד החוץ נכון להחתיים בחותמת אפוסטיל גם עותק פחמי של ההודעה, או צילום ברור הימנה, כל עוד היא חתומה על ידי פקיד רשות האוכלוסין, בחתימה מקורית.

17. כמו כן, הוחלט כי הטופס יעבור תרגום לאנגלית אשר תופיע לצד העברית בכל משבצת. זאת על מנת שנתונים זרים, הורים לילוד, אשר אינם זכאים להירשם במרשם האוכלוסין הישראלי, יוכלו לעשות שימוש בטופס "ההודעה על לידת חי", לצורך רישום הילוד במדינת אזרחותם.

18. באשר להיותה של הודעת לידת החי "תעודה ציבורית", יצוין כי היא מונפקת על טופס רשמי של מדינת ישראל, בציון מפורש של משרדי הבריאות והפנים, וכמפורט לעיל, היא תישא חתימה וחתימת של פקיד ברשות האוכלוסין וההגירה, לצד החתימה וחתימת של בית החולים.

19. בנסיבות אלה, המשיבים סבורים כי אין כל ספק באשר להיות ההודעה (בצורתה זו) המונפקת לפי סעיף 6 לחוק מרשם האוכלוסין, "תעודה ציבורית". אף חשוב יותר לענייננו, הוסר כל ספק באשר לאפשרות העומדת להורים להציג את הודעת לידת החי בפני הרשויות בארצותיהם, לשם רישום הילוד על פי הדין החל באותו מקום.

20. בנוסף לאמור לעיל, הוחלט לערוך מספר שינויים לגוף ההודעה...

21. לענייננו נציין, כי יירשם בטופס "מספר אשפוז/אירוע" בבית החולים או תודבק "מדבקת ילוד" שבה מופיעים פרטים אלה. שדה זה נועד לשקף מספר זיהוי פנימי חד חד ערכי שניתן על ידי בית החולים לכל ילוד, לרבות לילוד אשר אינו בעל מספר תעודת זהות ישראלי ואינו זכאי לכזה לפי דין.

22. כמו כן, התווספו מספר הערות לטופס על מנת להנחות את פקיד בית החולים-הממלא אותו. כך למשל, הובהר כי "פרטי ההורים יועתקו מתעודת הזהות / דרכונים זרים של ההורים ככל שיש להם, ככל שלא הוצגה תעודה מזוהה, תירשם הערה בסעיף הערות בראש העמוד".

וכן, באשר לפרטי אב הילוד, הוחלט לרשום הערה בטופס לפיה "המפורט בפרטי האב הינו על-פי הצהרה בלבד". בנסיבות אלה, לא יהיה קושי לרשום את פרטי האב הנטען בהודעת לידת החי, בהתאם להצהרת אם הילוד.

באשר לציון מספר זהות או דרכון זר של הורי הילוד, ותנוסף הערה לפיה "בהיעדר מסמך לפי סעיפים 11 ו-12 לעיל [מספר זהות/מספר דרכון זר; האזרחות/הלאום – ד.מ.], ימסר לפקיד בבית החולים מסמך שניתן לילודת ע"י רשות האוכלוסין וההגירה לצורכי זיהוי. המסמך יצולם ויצורף להודעת הלידה שתישלח לרשות האוכלוסין וההגירה וכן יצורף להודעת הלידה שתמסר לילודתו."

23. יצוין, כי בהתכתבות בין הצדדים בנושא התיקונים שיערכו להודעת לידת החי, העלו

העותרים מספר נושאים שונים שחורגים, לדעת המשיבים, מהמסגרת שהותוותה במסגרת הדין פני בית המשפט. נושאים אלה נגעו, בין היתר, לשאלות באשר לפרוצדורה לתיקון הודעת לידת החי שהונפקה על ידי בית החולים והנפקת הודעה חדשה תחת הודעה שאבדה.

24. למען הסר ספק נחזור ונדגיש את האמור בתגובה המקדמית, כי רשות האוכלוסין אינה מנהלת מרשם של תושבים זרים, והודעת לידת החי אינה נערכת על ידי משרד הפנים אלא היא ממולאת על ידי פקיד בית החולים לפי הצהרת היולדת והמסמכים שמוצגים בפני פקיד בית החולים.

בשים לב לאמור, מבחינת האפשרות לפעול לתיקון הודעת לידת החי, אין כל הבדל בין אזרחים ותושבים ישראלים לבין תושבים זרים, והעניין נתון לשיקול דעתו של בית החולים.

נוסיף, כי במידת הצורך, רשאים ההורים לבקש לקבל לידיהם צילום של התיק הרפואי שהתנהל בעניינם במהלך השהות בבית החולים (בכפוף לתנאים הרגילים בנושא קבלת העתק רשומות רפואיות), או מסמכים נוספים שיכולים לסייע בידם בעתיד.

25. נכונים הדברים גם ביתס לשאלה של מתן הודעה חדשה תחת הודעה שאבדה, הושחנה או הושמדה. בדומה לאזרחים ותושבים ישראלים, אם קיים עותק של הודעה בבית החולים, הם יוכלו לקבל העתק ממנו, זאת בכפוף לתנאים הרגילים בנושא קבלת העתק רשומות רפואיות. יוער, כי העותק שנשמר בבית החולים אינו תמיד קריא.

צילום ההתכתבות בין הצדדים (אשר מצורפת באישור ב"כ העותר) מצורף ומסומן מש/1.

26. לבסוף נציין, כי נכון לעת הזאת נרשמים הפרטים ב"הודעת לידת החי" בכתב יד בידי עובדי המוסד הרפואי, עובר לשחרור האם היולדת מבית החולים, והרישום אינו נעשה באופן מודפס וממוחשב. השאיפה היא ליצור מערכת אשר תאפשר בעתיד הנפקת "הודעת לידת חי", כאשר הפרטים שימולאו בה יונפקו באופן ממוחשב.

ממשרד הבריאות נמסר כי פרויקט המיחשוב בבתי החולים מתמקד כיום במיחשוב הודעות פטירה. בכפוף לבחינת תוצאות שלב זה של הפרויקט תיבחר יחד עם רשות האוכלוסין וההגירה האפשרות הטכנולוגית, המשפטית והתקציבית, למיחשוב הודעות לידות החי.

27. כאמור לעיל, עריכת השינויים לטופס ההודעה כרוכה בתיקון לתקנות מרשם האוכלוסין (תטפסים להודעות לידה ופטירה), תשל"ב-1972, בכפוף לאישור ועדת החוקה של הכנסת.

היא גם כרוכה בהדפסת מלאי חדש של טפסים לפי הנוסח המתוקן ובהפצת הטפסים ונהלים חדשים ומתוקנים לבתי החולים וללשכות רשות האוכלוסין.

28. לסיכום נדגיש, כי לדעת המשיבים, ככל שהיה ספק באשר להיותה של הודעת לידת החי "תעודה ציבורית", ההבחרות והשינויים המתוארים לעיל, מסירים כל ספק כאמור.

29. לאור האמור, ולאור כל האמור בתגובה המקדמית מטעם המשיבים, יטענו המשיבים כי דין העתירה להידחות.

30. העובדות המפורטות בהודעה זו, למעט סעיפים 14-16, והעובדות הנוגעות לבתי החולים המופיעות בסעיפים 8, 9, 21, 24 (סיפה) עד 26, נתמכות בתצהירה של תמי אזרזר, ממונה מרשם ודרכונים בדסק צפון במשרד הפנים.

העובדות המפורטות הנוגעות לבתי החולים המופיעות בסעיפים 8, 9, 21, 24 (סיפה) עד 26 נתמכות בתצהיר של מר ניל פרלמן, מנהל תחום מינהל ומשק במינהל הרפואה במשרד הבריאות.

העובדות המפורטות בסעיפים 14-16 נתמכות בתצהיר של אורית דנון, מנהלת מחלקת דרכונים ואשרות רשמיות באגף הקונסולרי במשרד התוץ.

דניאל מארקס, עו"ד

סגנית בכירה בפרקליטות המדינה